

Колесник Наталія

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Наталія Колесник

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

**Навчально-методичні рекомендації
до семінарських занять**

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

2024

УДК 811.161.2'373.2:398(=161,2)

К 603

Друкується за ухвалою вченої ради філологічного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 10 від 20 березня 2024 року)

Рецензенти:

Купчинська З. О., доктор філологічних наук, завідувач кафедри української мови імені професора Івана Ковалика Львівського національного університету імені Івана Франка.

Котович В.В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Колесник Наталія

К 603

Вступ до спеціальності: навч.-метод. рекомендації до семінарських занять. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 48 с.

Посібник відповідає програмі навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності». Видання містить загальну інформацію про курс, навчальну програму дисципліни, методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять, а також теми семінарських занять та до кожної з них – план, мету, ключові слова/основні поняття, рекомендовану літературу, запитання для перевірки базових знань за темою семінару.

Для здобувачів спеціальності ОПІ «Українська мова та література», спец.014 «Середня освіта», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, викладачів і всіх зацікавлених.

УДК 811.161.2'373.2:398(=161,2)

© Н. С. Колесник, 2024

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2024

ПЕРЕДМОВА

У світі відбувається активний пошук відповідей на виклики глобалізації, породженої технологічною та інформаційною революціями. Приєднання української вищої освіти до Болонського процесу підвищило вимоги до університетів у царині підготовки висококваліфікованих спеціалістів для різних галузей суспільно-економічного життя держави. Нинішній студент перебуває в перманентно змінюваному освітньому середовищі. Першочерговим завданням освітян сьогодні є розробка якомога ширшої прагматичної програми університетського навчання, базованої на вітчизняних та зарубіжних традиціях.

Мета навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» – сформувати системні знання здобувачів вищої освіти про визначальні тенденції розвитку університетських студій від минулого до сучасності; ознайомити з особливостями обраної освітньо-професійної програми; допомогти студентам, відповідно до модерних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації, адаптуватися до університетського життя; ознайомити з інформаційними ресурсами Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; розвивати навчальну та професійну мотивацію.

Отже, пропонований курс покликаний посприяти подоланню труднощів перехідного періоду від шкільної освіти до навчання у закладі вищої освіти, поглибити розуміння можливостей навчального процесу для особистісного зростання в межах обраної ОПП, допомогти першокурсникам стати активними учасниками реформування європейського простору вищої освіти України.

Завдання курсу:

- ознайомити першокурсників із відмінностями закладу вищої освіти від закладів загальної середньої освіти, соціальним статусом студента, з особливостями студентського віку, основами самоорганізації здобувача у процесі навчання у закладі вищої освіти;
- поінформувати про специфіку системи вищої освіти України, етапи становлення Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; з'ясувати сутність та особливості Болонського процесу, кредитно-модульної системи організації навчального процесу в межах обраної освітньо-професійної програми; ознайомити з методами і прийомами роботи з інформацією, ресурсами мережі Інтернет; обговорити навички успішного студента XXI століття та інші, актуальні для студентської молоді питання, окреслити специфіку командної взаємодії;
- прищепити, з урахуванням глобалізаційних освітніх процесів, навички самостійного й ефективного навчання в університеті;
- підготувати здобувачів вищої освіти до сприйняття матеріалу таких дисциплін: «Сучасна українська мова», «Історія української літературної мови», «Історична граматики», «Українська література» (різних періодів), «Зарубіжна література», «Актуальні питання історії та культури України», «Риторика», «Методика викладання мови й літератури в школі», «Основи

наукових досліджень», «Педагогіка з основами педмайстерності» та багатьох інших;

- розвивати професійне мислення та сприяти професійному самовизначенню першокурсників.

Міждисциплінарні зв'язки: педагогіка, історія, культурологія, методика викладання української мови та літератури.

Студент повинен знати:

- особливості студентського віку, труднощі входження у процес професійного навчання, причини навчальної неуспішності та умови успішного навчання студентів;
- історію становлення європейських університетських студій, структуру та освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти в Україні, нормативні документи, що визначають зміст освіти та навчання в університеті, порядок організації навчального процесу у вищій школі, права й обов'язки студента закладу вищої освіти;
- особливості самостійної роботи студента, його саморозвитку та саморегуляції;
- форми участі у студентському самоврядуванні, науковій, культурній, спортивній діяльності студентів закладу вищої освіти;
- правила користування університетською бібліотекою;
- види, зміст та форми професійної діяльності філолога, учителя.

Студент повинен уміти:

- орієнтуватися в проблемах організації навчального процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича зокрема і в системі вищої освіти загалом, і в межах обраної освітньо-професійної програми;
- використовувати можливості різноманітних форм аудиторної, самостійної, науково-дослідної роботи, поточного та підсумкового контролю у закладі вищої освіти для здобуття міцних знань і професійного становлення;
- складати індивідуальний план навчання за відповідним напрямом та спеціальністю і визначати вибіркові дисципліни;
- уміло користуватися інформаційними ресурсами (в електронному і паперовому варіантах), зокрема в локальній мережі ЧНУ, здійснювати пошук джерел і каналів інформації, добирати та структурувати матеріал для розкриття певного питання, теми чи проблеми в усній або письмовій формі;
- обирати прийнятні форми участі в студентському самоврядуванні, спортивній, науковій та культурній діяльності університету.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	1	3	90	16		14			56	4	залік
Заочна	1	1	3	90	4		4			78	4	залік

Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	У с ь о г о	у тому числі					У с ь о г о	у тому числі					
		л	п	л а б.	і нд.	с. р.		л	п	л а б.	і нд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Історія розвитку університетської освіти.												
Тема 1. ЧНУ – один із найпрестижніших класичних закладів вищої освіти України. Витоки і шляхи розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.	8	4	-	-	-	4	5	2	1	-	-	2	
Тема 2. Історія виникнення університетів в Європі. Світові концептуальні моделі університетської освіти.	6	-	2			4			1			4	
Тема 3. Історія виникнення закладів вищої освіти в Україні. Основні пріоритети розвитку освіти в Україні: від минулого до сучасності.	6	-	2			4			1			4	
Тема 4. Система вищої освіти України: форми організації навчання студента і система оцінювання знань. Університетська освіта в контексті Болонського процесу.	8	2	2			4						2	
Разом за ЗМ 1	28	6	6	-	-	16	15	1	1	-	1	12	

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Структура та організація роботи ЧНУ імені Юрія Федьковича											
Тема 5. Освітньо-професійна програма – вимоги до обсягу, змісту й рівня освітньої та професійної підготовки бакалавра за напрямом підготовки. Знайомство з науковими школами та напрямами роботи кафедр факультету. Студентські наукові гуртки.	8	2	2	-	-	4	5	2	-	-	1	14
Тема 6. Структурні підрозділи університету, регламент. Основні документи з організації навчального процесу в ЧНУ. Форми її організації. Види навчальних занять.	4	2	-	-	--	2	5	2	-	-	1	14
Тема 7. Студент ЧНУ як об'єкт і суб'єкт навчання. Права та обов'язки студента закладу вищої освіти. Навчальний план підготовки бакалавра, його структура і перелік дисциплін. Система оцінювання навчальних досягнень та організація навчання студента. Контроль успішності бакалавра та його освітньо-кваліфікаційна характеристика.	2	-	2									
Тема 8. Інформаційні ресурси ЧНУ. Комп'ютерна грамотність студента – запорука успішного навчання та майбутньої професійної діяльності вчителя, філолога. Робота з інтернет-ресурсами під час навчання.	7	2	1			4						10
Тема 9. Бібліотека ЧНУ: історія заснування, структура й фонди. Правила користування бібліотечними фондами, зокрема довідково-інформаційними. Тематичний пошук інформації в бібліотеці.	12	2	-	-	-	10	9	-	-	-	-	12
Тема 10. Студентське самоврядування як система консультативно-дорадчих органів управління університетом. Основні завдання органів студентського самоврядування.	12	2	-	-		10	12	-	1	-	-	11
Тема 11. Відомі педагоги-філологи, випускники ЧНУ. Реалізація нових державних освітніх стандартів в умовах реформи «Нова українська школа».	18	-	4	-	4	10	10	-	1	-	-	19
Разом за ЗМ 2	64	20	8	-	4	40	75	3	3	-	3	66
Усього годин	90	16	14	-	4	56	90	4	4	-	4	78

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми
1	Історія виникнення університетів в Європі. Світові концептуальні моделі університетської освіти.
2	Історія виникнення закладів вищої освіти в Україні. Основні пріоритети розвитку освіти в Україні: від минулого до сучасності.
3	Система вищої освіти України: особливості кредитно-модульної системи організації навчання, форми організації навчання і система оцінювання знань студентів у контексті Болонського процесу.
4	Знайомство з науковими школами та напрямками роботи кафедр факультету. Студентські наукові гуртки.
5	Студент ЧНУ як об'єкт і суб'єкт навчання. Права та обов'язки студента закладу вищої освіти.
6	Робота з інтернет-ресурсами під час навчання.
7	Відомі вчителі-філологи – випускники ЧНУ. Реалізація нових державних освітніх стандартів в умовах реформи «Нова українська школа».

Зміст завдань для самостійної роботи

	Назва теми
1.	Світові концептуальні моделі університетської освіти.
2.	Типи закладів вищої освіти за формою власності та рівнем акредитації.
3.	Процеси формування транснаціонального освітнього простору.
4.	Удосконалення форм і методів навчання студентів у контексті кредитно-модульної системи.
5.	Фах учителя-лінгвіста: професійна діяльність, професійний профіль, професійний розвиток, професійна компетенція.
6.	Основні документи з організації навчального процесу: понятійний апарат, терміни та визначення основних понять.
7.	Основні наукові доробки кафедр факультету за останні 10 років.
8.	Соціальна інфраструктура університету. Студентські клуби. Гуртки художньої самодіяльності. Гуртожиток – студентська домівка.
9.	Ціннісні орієнтири сучасного студентства в умовах глобалізації освітнього простору.

Індивідуальні завдання

1. Підготовка презентації на одну із тем курсу (за вибором).
2. Підготовка доповіді про видатних науковців-філологів та вчителів-філологів, випускників ЧНУ.
3. Підготовка рекомендацій щодо розвитку культури мовлення студентів.

Методи навчання

У роботі використовуємо словесні, наочні та практичні методи навчання та форми роботи: лекцію, пояснення, розповідь, бесіду, повідомлення, спостереження, ілюстрацію, демонстрацію, презентацію, практичні роботи і

вправи. Залежно від типу пізнавальної діяльності, застосовуємо методи інформаційно-рецептивний (розвиток уваги), репродуктивний (закріплення знань, формування вмінь та навичок, розвиток пам'яті, мовлення), проблемний (розвиваємо логічне мислення, формуємо інтерес до навчальної роботи), евристичний (формуємо вміння самостійно здобувати знання, сприяємо розвитку логічного мислення, виховуємо інтерес до науково-пошукової діяльності), дослідницький (розвиток здібностей до творчої діяльності).

Система контролю та оцінювання

Діагностика знань, умінь та навичок студента – це комплекс результатів проведення поточного та підсумкового контролю знань.

Формами і засобами контролю знань студента впродовж семестру є стандартизоване тестування, усне та письмове опитування (укладання планів, конспектів, реферування, есе, самостійні роботи), презентації із результатами виконання дослідницько-творчих завдань.

Формою підсумкового контролю є залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Зараховано / 90-100 балів / А

- виконання всіх обов'язкових та вибіркового завдань;
- відмінне орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонстрація відмінних знань з історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;
- грамотне користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному й паперових варіантах, уміння вправно працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- зразкове знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- висока культура мовлення, забезпечена дотриманням фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови;
- багатий словниковий запас;
- послідовний виклад матеріалу з логічними висновками в кінці відповіді;
- можлива одна неточність у викладі матеріалу, яка не впливає на правильність висновків.

Зараховано / 80-89 балів / В

- виконання всіх обов'язкових завдань;
- добре орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонстрація добрих знань з історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;
- грамотне користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному й паперових варіантах, уміння вправно працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- добрі знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- висока культура мовлення, забезпечена дотриманням фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови;
- багатий словниковий запас;
- послідовний виклад матеріалу з логічними висновками в кінці відповіді;
- можливі дві неточності у викладі матеріалу, які не впливають на загальний добрий рівень відповіді.

Зараховано / 70-79 балів / С

- виконання всіх обов'язкових завдань;
- добре орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонстрація добрих знань з історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;
- належне користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному і паперових варіантах, уміння грамотно працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- добра культура мовлення, забезпечена дотриманням фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови;
- добрий словниковий запас;
- послідовний виклад матеріалу з логічними висновками в кінці відповіді;
- можливі три-чотири неточності у викладі матеріалу, які істотно не впливають на загальний добрий рівень відповіді.

Зараховано / 60 - 69 балів / D

- виконання 70% обов'язкових завдань;
- часткове орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонстрація поверхових знань з історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;

- достатнє користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному і паперових варіантах, уміння грамотно працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- часткове знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- часте відхилення від фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови;
- бідний словниковий запас;
- часто непослідовний виклад матеріалу з поверховими висновками в кінці відповіді;
- можливі п'ять і більше неточностей у викладі матеріалу.

Зараховано / 50 - 59 балів / E

- виконання 50% обов'язкових завдань;
- задовільне орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонстрація задовільних знань з історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;
- задовільне користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному й паперовому варіантах, уміння працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- задовільне знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- досить часте відхилення від фонетичних, лексичних, граматичних і стилістичних норм української мови;
- бідний словниковий запас;
- непослідовний виклад матеріалу нерідко з поверховими висновками в кінці відповіді;
- можливі істотні неточності у викладі матеріалу.

Не зараховано / 35 - 49 балів / FX

- невиконання 50% обов'язкових завдань;
- незадовільне орієнтування в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- демонстрація незадовільних знань з історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні;
- неграмотне користування інформаційними ресурсами бібліотеки університету в електронному і паперових варіантах, задовільне уміння працювати з використанням комп'ютерних технологій;
- незадовільне знання основних наукових досягнень видатних українських мовознавців та педагогів-філологів, випускників та працівників ЧНУ;
- обмежене володіння нормами сучасної української літературної мови.
- досить бідний словниковий запас;
- невміння викласти думку та зробити висновки.

Не зараховано / 0 - 34 балів / F

- виконання 30 % обов'язкових завдань;
- не вміння розкрити основний зміст завдання;
- нездатність формулювати висновки;
- відсутність елементарних знань з історії становлення університетської освіти в Європі та в Україні питань організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- слабе володіння нормами сучасної української літературної мови.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання рефератів та доповідей

Оцінювання рефератів передбачає врахування трьох параметрів: обсягу тексту, його якості та якості доповіді, виголошеної на його основі.

На оцінку „*відмінно*” заслуговує реферат, обсягом 4-5 та більше друкованих (рукописних) сторінок; список використаної літератури має мати не менше 5-6 позицій і оформлений за усіма чинними правилами оформлення бібліографії; розглянута в ньому проблема, викладена послідовно, логічно, вичерпно, а студент/студентка демонструють самостійність думок, суджень; виголошуючи доповідь, здобувач освіти дотримується усіх правил риторики і на запитання відповідає змістовно, логічно та лаконічно.

На оцінку „*добре*” заслуговує реферат, обсяг якого сягає 3-4 сторінок; список використаної літератури має мати не менше 4-5 позицій, оформлений за усіма чинними правилами оформлення бібліографії, але в ньому трапляються огріхи; тему реферату розкрито доволі повно, але він не позбавлений певних недоліків у логіці викладу; виголошуючи доповідь, здобувач освіти

дотримується усіх правил риторики, проте може припуститися негрубих помилок (неправильний наголос, чи невідповідний темп мовлення, чи зрідка невідповідне інтонування тощо); але, відповідаючи на запитання, демонструє добре володіння обраною темою.

На оцінку „задовільно” заслуговує реферат, зміст якого відповідає темі, але його обсяг недостатній для вичерпного викладення обраної проблеми, яку розглянуто поверхово; список використаної літератури має менше 4-х позицій, і в технічному оформленні реферату трапляються помилки.

Критерії оцінювання есе

Метою написання есе є перевірка рівня засвоєння студентами термінології та категоріального апарату лінгвістики, уміння використовувати теоретичні знання, отримані під час лекції, на практиці для критичного аналізу мовних явищ і процесів та екстраполювати їх на майбутній фах.

Написання есе передбачає таку покрокову роботу: різноаспектне опрацювання проблеми з теоретичного погляду; оцінка вагомості/невагомості порушеного питання для соціуму; висвітлення перспектив його розв'язання.

На оцінку „відмінно” заслуговує есе, у якому проблему розглянуто послідовно, різноаспектно, критично, а сам розгляд зорієнтований на потреби слухацької аудиторії, тобто студентської. Оцінкою „добре” можна оцінити есе, у якому проблему розглянуто послідовно, різнобічно, критично, але автор припустився певних помилок і неточностей. На оцінку „задовільно” заслуговує есе, у якому проблему розглянуто поверхово, висвітлюючи її, студент не продемонстрував самостійних суджень і міркувань та загалом не задекларував власного погляду на суть питання.

Критерії оцінювання презентацій

Електронна презентація (лат. praesento – уявляю, англ. presentation – подання, вистава) наукового, науково-популярного тексту – це такий спосіб подання наукової інформації, який передбачає використання зображення, звуку, набору картинок-слайдів, відео, тобто мультимедійних можливостей для зорового, зорового і кінестетичного сприйняття.

Мета презентації – залучити студента до активного засвоєння інформації, її глибокого сприйняття; покращити, у результаті проведеного аналізу, ефективність та інформативність виголошеного повідомлення; формувати в здобувачів вищої освіти навички публічної демонстрації результатів виконаної самостійно роботи.

Остаточне оцінювання презентації відбувається після виступу студента.

На оцінку „відмінно” заслуговує презентація, зміст якої повністю відповідає темі дослідження, її розкрито повно й різнобічно; хід дослідження – точний і логічний, ретельно структурований; заголовки окремих слайдів лаконічні й змістовні; у презентації доречно використано діаграми, таблиці, ілюстрації,

схеми; дотримані вимоги орфографічного стандарту, а також щодо естетичного й технічного оформлення роботи; наявний, за потреби, роздрукований кольоровий матеріал презентації та її електронний (CD-RW або DWD-RW носій) варіант.

Оцінкою „добре” можна оцінити презентацію, яка має незначні недоліки в оформленні та виконанні.

На оцінку „задовільно” заслуговує презентація, якщо має суттєві недоліки в змісті та нечисленні огріхи в оформленні.

На оцінку „незадовільно” викладач може оцінити презентацію, якщо її змістова наповненість цілком не відповідає темі, вона має замалий обсяг – значно менше 12-18 слайдів (powerpoint) та порушені правила оформлення.

Більш детально про вимоги до оформлення й створення презентацій див.:

[https://studfile.net/preview/2496154/page:47/;](https://studfile.net/preview/2496154/page:47/)

https://www.internat2.edu.kh.ua/Files/downloads/000posibnyk_powerpoint.pdf

https://www.businesslaw.org.ua/вимог_до_презентацій/

Форми й методи контролю роботи студентів та їхніх знань

Традиційні контрольні заходи передбачають два види контролю: поточний і підсумковий.

Поточний контроль, як правило, викладач здійснює під час практичних та семінарських занять, на яких він має змогу перевірити рівень підготовленості та результативність самостійної роботи студента, заслухати результати індивідуальної роботи (підготовка презентацій, виголошення доповідей). Найпоширенішими методами й формами поточного контролю є:

- опитування, бесіди та дискусії на практичних та семінарських заняттях з метою перевірити результати засвоєння лекційного матеріалу та теоретичного матеріалу з теми, опрацьованого самостійно;
- організація та проведення щотижневих індивідуальних консультацій як для груп студентів, так і для окремих здобувачів освіти.

Оцінюючи знання бакалаврів під час практичних і семінарських занять, викладач зважає на такі вимоги:

- ✓ загальна грамотність, логічність і чіткість відповіді;
- ✓ глибина розуміння й рівень засвоєння теоретичних понять та відповідного фактпжу;
- ✓ уміння послідовно й логічно відповідати на поставлене запитання;
- ✓ уміння узагальнювати інформацію під час виступів в аудиторії;
- ✓ рівень обізнаності з основною й додатковою літературою, запропонованою викладачем до теми.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання(аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
ЗМ №1				ЗМ № 2								
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	40	100
5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6		

Т 1, Т 2...Т11 - теми змістових модулів

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Історія розвитку університетської освіти.

Тема 1. ЧНУ – один із найпрестижніших класичних закладів вищої освіти України. Витоки і шляхи розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (лекція + екскурсія).

Тема 2. Історія виникнення університетів в Європі. Сучасні світові моделі університетської освіти (семінарське заняття).

Тема 3. Історія виникнення закладів вищої освіти в Україні. Основні пріоритети розвитку освіти в Україні: від минулого до сучасності (семінарське заняття).

Тема 4. Система вищої освіти України: форми організації навчання студента і система оцінювання знань. Університетська освіта в контексті Болонського процесу (лекція + семінарське заняття).

Змістовий модуль 2. Структура та організація роботи ЧНУ імені Юрія Федьковича

Тема 5. Освітньо-професійна програма – вимоги до обсягу, змісту й рівня освітньої та професійної підготовки бакалавра за напрямом підготовки. Знайомство з науковими школами та напрямами роботи кафедр факультету. Студентські наукові гуртки (лекція + семінарське заняття).

Тема 6. Структурні підрозділи університету, регламент. Основні документи з організації навчального процесу в ЧНУ. Форми її організації. Види навчальних занять (лекція).

Тема 7. Студент ЧНУ як об'єкт і суб'єкт навчання. Права та обов'язки студента закладу вищої освіти. Навчальний план підготовки бакалавра, його структура і перелік дисциплін. Система оцінювання навчальних досягнень та організація навчання студента. Контроль успішності бакалавра та його освітньо-кваліфікаційна характеристика (семінарське заняття).

Тема 8. Інформаційні ресурси ЧНУ. Комп'ютерна грамотність студента – запорука успішного навчання та майбутньої професійної діяльності вчителя, філолога. Робота з інтернет-ресурсами під час навчання (лекція + семінарське заняття).

Тема 9. Бібліотека ЧНУ: історія заснування, структура й фонди. Правила користування бібліотечними фондами, зокрема довідково-інформаційними. Тематичний пошук інформації в бібліотеці (лекція).

Тема 10. Студентське самоврядування як система консультативно-дорадчих органів управління університетом. Основні завдання органів студентського самоврядування (лекція).

Тема 11. Відомі педагоги-філологи, випускники ЧНУ. Реалізація нових державних освітніх стандартів в умовах реформи «Нова українська школа» (семінарське заняття).

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

У Положенні про організацію освітнього процесу в ЧНУ наведено таке тлумачення особливостей семінарського заняття: «Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує дискусію за попередньо визначеними проблемами, до яких студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів, есе тощо)».

Перелік тем семінарських занять визначає робоча програма навчальної дисципліни. На семінарському занятті викладач оцінює якість виконання студентами індивідуальних завдань, їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати й відстоювати свою позицію тощо” [Нормативний інструментарій, с. 24]. Тобто цей вид навчального заняття передбачає закріплення теоретичних знань, отриманих студентом або на лекційних заняттях, або набутих у процесі самостійного оволодіння матеріалом чи під час провадження індивідуальної науково-дослідної роботи.

Мета семінарського заняття – активізація мислення здобувача освіти, залучення його до активної участі в обговоренні певного питання, до організації та керування дискусією. Студент має змогу вдосконалювати навички творчого мислення, самостійного формулювання думок та вміння їх захищати.

На кожному семінарі викладач оцінює підготовку студентів, їх участь в обговоренні, активність цієї участі, уміння формувати й відстоювати своє бачення тієї чи тієї проблеми тощо. Отримані оцінки за участь у семінарських заняттях фіксують поточну успішність студента, сумарно формують результати підсумкового модульного контролю.

Можливі види семінарських занять:

- семінар запитань і відповідей (студенти відповідають на запитання до лекції, з якими ознайомилися завчасно);
- розгорнута бесіда (студенти готуються заздалегідь до обговорення визначеного кола питань);
- дискусія (передбачає розгортання диспуту щодо певних, окреслених попередньо проблем);

- розв'язання проблемних завдань (створення проблемних ситуацій та колективне їх вирішення);
- конференція (студенти виголошують доповіді на визначені теми та відповідають на запитання однокласників) тощо.

Підготовка до семінарського заняття потребує наполегливої самостійної роботи: спершу ознайомитися з темою заняття, планом, визначеними завданнями, рекомендованою літературою, конспектом лекції або відповідним матеріалом у посібнику. На основі прочитаного, опрацьованого студент:

- готує відповіді на конкретні запитання;
- визначивши коло проблемних моментів, фіксує цікаві факти, цитати, переконливі приклади, можливі контраргументи;
- демонструє вміння пов'язувати підготовлені матеріали з актуальними проблемами сучасності, екстраполювати їх на актуальні педагогічні явища, аргументувати власну позицію, спираючись на цікаві факти із життя сьогоденних ЗЗСО;
- складає план виступу або текст виступу, обмірковує можливі під час його обговорення запитання;
- за потреби долучає додаткову літературу;
- обмірковує можливі проблемні ситуації та заздалегідь готує можливі варіанти їх вирішення;
- уточнює значення термінів, якими буде оперувати.

Під час підготовки до семінарського заняття варто уважно переглянути власні записи відповідної лекції, опрацювати і за потреби законспектувати праці зі списку рекомендованої літератури, скласти план, тези або написати текст виступу, скористатися за необхідності консультацією викладача.

Якість семінарського заняття залежить від рівня підготовки кожного студента – лише колективними зусиллями можна досягти успіху. Таке розуміння допоможе зробити роботу на ньому якомога ефективнішою, сприятиме удосконаленню навичок працювати в команді.

До уваги студентів! Пропуски семінарських занять завадять глибше зрозуміти ту чи ту тему та можуть зашкодити якісній підготовці до підсумкового модульного контролю. Під час семінарського заняття викладач має змогу не тільки здійснити якісний поточний контроль, але й глибше оцінити сильні й слабкі сторони першокурсника, скоригувати траєкторію його особистісного поступу. Студенти мають пам'ятати, що активна участь у семінарах сприятиме вдосконаленню їхніх навичок усного говоріння, поповненню словникового запасу, що надважливо для філолога, учителя-словесника, а також допомагатиме кращому оволодінню термінологією, професійною лексикою, опануванню наукового, науково-популярного та науково-публіцистичного підстилів, що вкрай необхідно для професійної реалізації в майбутньому.

Також власноруч підготовлені виступи, участь в обговоренні доповідей інших здобувачів вищої освіти допоможе розвинути вміння лаконічно і точно висловлюватися, уміння слухати інших, визначати вузлові питання для

обговорення, розвивати навички участі в дискусіях, вміння аналізувати різні погляди на певну проблему і виокремлювати їхні сильні та слабкі моменти, а також вчитиме відстоювати власне бачення проблеми та виявляти прогалини в знаннях, долати страх публічності. Окрім того, у підсумковому слові на семінарі викладач аналізує ступінь розкриття проблеми, оцінює роботу студентів, що сприятиме формуванню правильної самооцінки, а також дає завдання на наступне заняття та за потреби пояснює особливості підготовки до нього.

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1

Історія розвитку університетської освіти

Семінарське заняття №1

Тема: Історія виникнення університетів в Європі. Сучасні світові моделі університетської освіти.

Мета: схарактеризувати основні етапи становлення університетської освіти в Європі та їх зв'язки із відповідними соціальними процесами; з'ясувати основні соціокультурні чинники, які сприяли виникненню перших університетів, особливості організації та напрями їхньої діяльності, окреслити специфіку підготовки в них кадрів та визначити значення закладів вищої освіти для суспільного життя тогочасної Європи; проаналізувати тенденції розвитку університетів у сучасному світі.

План

1. Виникнення перших університетів у Західній Європі (запитання і відповіді, бесіда).
2. Найстаріші університети Європи: причини виникнення, особливості організаційної структури, основні напрями діяльності, стосунки/відносини між викладачами і студентами (студенти виголошують заздалегідь підготовані реферати з використанням презентацій).
3. Прослухавши виголошені реферати, студенти висловлюють власне бачення проблеми «Сильні та слабкі сторони тогочасного навчання».
4. Історія виникнення студентського гімну «Gaudeamus» (виступ у супроводі презентації).
5. Характерні риси сучасної університетської освіти.

Ключові слова / основні поняття: університет, вища освіта, факультет, ректор, професор, латина, «Gaudeamus».

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Назвіть найстаріші європейські університети та поясніть, чому найкоротшою характеристикою середньовічної освіти можна вважати вираз «Навчаючись – вчися!»
2. Які суспільні процеси стали поштовхом до виникнення університетів?
3. Якою мовою відбувалося навчання, чи було це прогресивним кроком, якщо так, то чому?
4. Назвіть факультети середньовічного університету, опишіть особливості навчання на них.
5. Назвіть права та обов'язки тогочасних викладача і студента.

6. Обміркуйте та дайте відповідь на запитання: що єднає середньовічні й сучасні університети?
7. Назвіть характерні риси сучасної університетської освіти.

Форми контролю знань: бесіда, обговорення рефератів, презентація виконаних завдань, дискусія.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бобрик М.І. Болонья, що надихає // *Науковий вісник Національного медичного університету імені О.О. Богомольця*. Київ, 2009. № 2. С. 208–210.
2. Гайдукевич Л., Карась М. Ягеллонський університет. Історичні традиції – справжнє – майбутнє. Переклад з польської. Краків, 1975. 110 с.
3. Галілейська О.В. Виникнення англійських університетів: передумови та причини // *Наукові записки НаУКМА. Том 20: Спец. випуск у 2 ч. Ч.1*. Київ, 2002. С. 208–212.
4. Корсак К.В. Великобританія: система освіти і підготовки наукових кадрів // *Науковий світ*. 1999. №4. С.8–11.
5. Мокрицький В. Українська освіта в Ягеллонському університеті (з досвіду кафедри українознавства факультет міжнародних і політичних відносин) // *Українознавство*. 2008. № 2. С. 348–350.
6. Поддубей О.А. Історичні етапи розвитку університетської освіти в Італії // *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. №2(13). С. 111–113.

Додаткова

1. Бажал А. Служитель Вакха, «мученик науки»: середньовічний студент? // *Дзеркало тижня*. 2006. С. 580.
2. Студентський історико-педагогічний альманах. Випуск 2. Історія університетської освіти: виникнення, становлення, розвиток : збірн. наук. праць молодих дослідн. / за ред. О.Є. Антонової, В.В. Павленко. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2013. С. 18–170. URL: <http://osvita.eu/ua/articles/Jagiellonian-university-central-eastern-europe/>

Інформаційні ресурси

1. Болонський університет – найдревніший університет Європи. URL: <http://osvita-pl.at.ua> (дата звернення: 16.09.2023)
2. Виникнення перших університетів у Західній Європі та організація навчання. URL: http://bko.com/book_224_glava_15_4_VINIKHENНЯ_PEP.html (дата звернення: 06.09.2023)

3. Нудьга Г.А. Середньовічні університети Європи. URL: http://www.rpd.univ.kiev.ua/downloads/bolonsk/book_nudha.pdf (дата звернення: 06.09.2023)
4. Оксфордський університет - один з найстаріших і найбільших університетів Європи. URL: http://revolution.allbest.ru/pedagogics/00255950_0.html (дата звернення: 06.09.2023)
5. Офіційний сайт Празького університету. URL: https://www.czechuniversities.com/catalogue-of-universities/prague-city-university?gad_source=1 (дата звернення: 06.09.2023)
6. Падуанський університет. URL: <http://uk.wikipedia.org> (дата звернення: 06.09.2023)
7. Паризький університет. URL: <http://uk.wikipedia.org> (дата звернення: 06.09.2023)
8. Соколова А.В. Структура підготовки майбутніх учителів в університетах Англії та Шотландії. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/540> (дата звернення: 06.09.2023)
9. Ягеллонський Університет – один з найстаріших університетів Центрально-Східної Європи. URL: <http://osvita.eu/ua/articles/Jagiellonian-university-central-eastern-europe/> (дата звернення: 06.09.2023)

Семінарське заняття №2

Тема. Історія виникнення закладів вищої освіти в Україні. Основні пріоритети розвитку освіти в Україні: від минулого до сучасності.

Мета: схарактеризувати етапи становлення університетської освіти в Україні та вплив на її розвиток українців, які навчалися за кордоном; з'ясувати основні соціокультурні фактори, які спричинили виникнення братських шкіл, специфіку організації та напрями їхньої діяльності; описати історію виникнення та особливості освітньої та наукової діяльності Острозької та Києво-Могилянської академії, Львівського університету та університетів на території підросійської України, Ніжинської гімназії вищих наук; визначити їх вплив на суспільне життя тогочасної України.

План

1. Вплив українців-випускників, викладачів західноєвропейських університетів на заснування вищих шкіл в Україні.
2. Передумови появи братств в Україні у XV ст., характерні ознаки братських шкіл, їх значення для становлення тогочасної системи освіти.
3. Острозька академія (1576): історія заснування, освітня та наукова діяльність, видатні випускники.
4. Києво-Могилянська академія (1632): історія заснування, освітня та наукова діяльність, видатні випускники.
5. Львівський університет (1661/1784): минуле і сучасне.

6. Університети на території підросійської України в ХІХ ст.: Харківський (1805), Київський (1834), Одеський (1865). Причини їх заснування, освітня та наукова діяльність, видатні випускники.
7. Ніжинська гімназія вищих наук (1820): видатні випускники.

Ключові слова / основні поняття: університет, вища освіта, факультет, мова викладання, випускник.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Назвіть відомих вам українців-випускників, викладачів західно-європейських університетів, оцініть їхній вплив на заснування вищих шкіл та розвиток науки в Україні.
2. Поміркуйте над тим, що сприяло інтеграції українців у загально-європейський освітній простір.
3. Назвіть найстаріші українські заклади вищої освіти та поясніть, що спричинило їх виникнення.
4. Якою мовою/мовами відбувалося тогочасне навчання і чому?
5. Чи відповідала структура, рівні навчання, програми українських закладів вищої освіти вимогам середньовічної європейської освіти?
6. Назвіть переваги й недоліки української освіти ХVІ - ХІХ ст.
7. Обміркуйте відповідь на запитання: що єднає українські середньовічні й сучасні університети?

Форми контролю знань: бесіда, обговорення рефератів, презентація виконаних завдань, дискусія.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Історія Київського університету / відпов. ред. О.З. Жмудський. Київ, 1959. С.11-58.
2. Лузан П. Г. Історія педагогіки та освіти в Україні : навч.посіб. / П. Г. Лузан, О. В. Васюк. Київ: ДАККіМ, 2010. 295 с.
3. Микитась В. Давньо-українські студенти і професори. К., 1994. 354 с.
4. Павленко В.В. Організація навчально-виховного процесу в Острозькій академії (ХVІ - початок ХVІІ століття) // Морально-етичні засади формування зростаючої особистості: Монографія / за ред. проф. М. В. Левківського. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. С. 243–263.
5. Сірополко С. Історія Харківського університету. *Історія освіти в Україні*. Київ, 2001. Розд. VII: Освіта на Наддніпрянській Україні в ХІХ ст. С.237–254.

6. Хижняк З.І. Києво-Могилянська академія. Історичний нарис. Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2001. С.8-134.

Додаткова

1. Артемова Л.В. Історія педагогіки. Київ: Либідь, 2006. С.87–90.
2. Бокань В., Польовий Л. Історія культури України. К., 1998. С. 56–61.
3. Крупчан С., Крупчан Д. Новий довідник: Історія України. 4-е вид., змін. і доп. К.: ТОВ «КАЗКА», 2008. 736 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Знання, 2005. С. 36–40.
5. Огієнко І. Українська культура: Коротка історія культурного життя українського народу. К., 1992. С. 140–142.
6. Студентський історико-педагогічний альманах. Випуск 2. Історія університетської освіти: виникнення, становлення, розвиток : збірн. наук. праць молодих дослідн. / за ред. О.Є. Антонової, В.В. Павленко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2013. С. 171–257. URL: <http://osvita.eu/ua/articles/Jagiellonian-university-central-eastern-europe/>

Інформаційні ресурси

1. Києво-Могилянська академія (1659-1817). URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 08.09.2023)
2. Національний університет «Острозька академія». URL: <http://uk.wikipedia.org> (дата звернення: 08.09.2023)
3. Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 06.09.2023)
4. Про університет. Історична довідка. URL: http://www.univer.kharkov.ua/ua/general/our_university/history (дата звернення: 08.09.2023)
5. Хижняк З.І. Києво-Могилянська Академія. URL: <http://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/istoriya-akademiji> (дата звернення: 08.09.2023)
6. Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні у період Українського Відродження (XVI - перша пол. XVIII ст.). URL: http://www.tspu.edu.ua/kurs/2/iplekc/L9/lek9_32.htm (дата звернення: 08.09.2023)
7. Українська культура в другій половині XVII — XVIII ст.. URL: <http://shpargalka.org.ua/r/2/2138.html> (дата звернення: 08.09.2023)
8. Львівський національний університет імені Івана Франка «Львівський національний університет імені Івана Франка». URL: <http://universities.org.ua/lviv/142-lnu>; (дата звернення: 08.09.2023)
9. Історія: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. URL: <http://www.univ.kiev.ua/ua/geninf/history/> (дата звернення: 08.09.2023)

Семінарське заняття №3

Тема. Система вищої освіти України: особливості кредитно-модульної системи організації навчання, форми організації навчання і система оцінювання знань студентів у контексті Болонського процесу.

Мета: сформуванню в здобувачів вищої освіти чітке уявлення про засади реформування системи вищої освіти України з огляду на Болонський процес та взаємозв'язок форм організації навчання студента і системи оцінювання знань у системі вищої освіти України; з'ясувати особливості кредитно-модульної системи навчання, основні принципи та особливості оцінювання знань студентів у її межах.

План

1. Основні напрями розвитку та реформування сучасної системи вищої освіти України.
2. Суть і мета Болонського процесу.
3. Особливості кредитно-модульної системи організації навчання, її принципи та основні завдання.
4. Національна система оцінювання та шкала оцінювання ECTS (Європейська кредитно-трансферна система).

Ключові слова / основні поняття: вища освіта, реформування освіти, європейський освітній простір, Болонський процес, мобільність студентів, кредит, модуль, модульна оцінка, кредитно-модульна система навчання.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Сформулюйте основні завдання реформування сучасної системи вищої освіти України.
2. Назвіть основні причини, які спонукали країни Євросоюзу до формування єдиного європейського простору вищої освіти.
3. Розкрийте мету Болонського процесу.
4. Назвіть переваги спільної зони європейської вищої освіти.
5. Охарактеризуйте особливості кредитно-модульної системи організації навчання: назвіть переваги і можливі недоліки.
6. Поясніть співвідношення шкали оцінювання ECTS (Європейської кредитно-трансферної системи) і шкали національної системи оцінювання.

Форми контролю знань: бесіда, дискусія, обговорення повідомлень та презентацій, що їх супроводжували.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гончаров С. М. Кредитно-модульна система організації навчального процесу у світлі Болонської декларації: документи, матеріали, факти. Рівне, 2004. С. 5-12, 29-36.
2. Доценко Ю. Історичний розвиток та недоліки впровадження Болонського процесу в Україні. *Імідж сучасного педагога*. 2010. №2. С. 8-11.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 р. №2984-111.
4. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. №40-V.
5. Ільченко А. М., Шейко С. В. Вища освіта і Болонський процес : навчально-методичний посібник. Полтава : РВВ ПДАА, 2014. С. 8-30, 32-46, 76-81.
6. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : Педагогічна думка, 2016. С. 51-58, 100-127.
7. Нормативний інструментарій забезпечення якості освітньої діяльності в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича : зб.нормативних документів / упоряд. : Р. І. Петришин, В. О. Балух, М. Г. Іванчук, Я. Д. Гарабазів та ін. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. С. 99-107, 128-138.
8. Приходченко К. І. Навчання студентів України за Болонською системою як умова підвищення якості освіти. *Педагогіка і психологія*. 2011. №2. С. 63-70.

Додаткова

1. Іщук Т. Психологічна допомога студентам-першокурсникам у процесі адаптації. *Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. пр.* Чернівці, 2005. Вип. 245 : Педагогіка і психологія. С. 111-114.
2. Кремень В. Болонський процес : зближення, а не уніфікація. *Дзеркало тижня*. 2003. № 48 (473). 13 грудня.
3. Кремень В. Модернізація системи освіти як важливий чинник інноваційного розвитку держави. *Освіта України*. 2003. №34. 13 травня.
4. Голук В. Особливості реалізації основних принципів Болонської декларації в Україні. *Освіта і управління*. 2005. №3-4. С. 161-164.

Інформаційні ресурси

1. Наказ МОН Вища освіта в Україні: завдання, перспективи. Проблеми з життя вищої школи. URL: <http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/> (дата звернення: 08.10.2023)
2. Наказ МОН Національний звіт України про впровадження положень Болонського процесу. URL: <http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/> (дата звернення: 08.03.2020)

3. Нормативний інструментарій забезпечення якості освітньої діяльності в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича : зб. нормативних документів. URL: <https://drive.google.com/file/d/1kHg1Wh84yGmLqTIYdQO0e7m38qCrSmcR/view> (дата звернення: 08.10.2023)
4. Цабієв О. М., Гогунський В. Д. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: терміни і поняття. URL: <http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/2102/1/003-010%20%281%29.pdf> (дата звернення: 08.03.2024)

Змістовий модуль 2

Структура та організація роботи ЧНУ імені Юрія Федьковича

Семінарське заняття №4

Тема. Знайомство з науковими школами та напрямками роботи кафедр факультету. Студентські наукові гуртки.

Мета: ознайомити студентів з історією досліджень на філологічному факультеті та науковими вподобання викладачів кафедр; обговорити можливості залучення першокурсників до наукової й культурної діяльності студентів університету; з'ясувати, як впливатиме участь першокурсників у наукових гуртках та літературних студіях їхньому професійному самовизначенню й саморозвитку.

План

1. З історії заснування кафедри русинської мови і літератури на філософському факультеті в Чернівецькому університеті Франца Йосифа.
2. Видатні філологи – викладачі університету 1875-1918 років.
3. Кафедра історії та культури української мови в постатях.
4. Кафедра сучасної української мови в постатях.
5. Кафедра української літератури в постатях.
6. Наукові гуртки та творчі студії філологічного факультету.

Ключові слова / основні поняття: С. Смаль-Стоцький, В. Сімович, науковий гурток кафедри, Літературна студія імені Степана Будного, Літературний клуб «Art Hunters Club», Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених філологічного факультету.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Назвіть прізвища викладачів, науковців, які заснували філологічні студії в нашому університеті й посприяли їхній розбудові.
2. Назвіть відомих вам філологів, викладачів Чернівецького університету 1875-1918 років, оцініть їх вплив на розвиток філологічної науки в Україні.
3. Назвіть відомих вам філологів, викладачів Чернівецького університету так званого «радянського періоду», оцініть їх вплив на розвиток філологічної науки в Україні.
4. Схарактеризуйте нинішні напрями наукових пошуків викладачів трьох філологічних кафедр факультету.
5. Перерахуйте та охарактеризуйте наукові гуртки й творчі студії філологічного факультету. Який із названих гуртків чи студій ви б обрали і чому?
6. Обміркуйте, як участь у науковому гуртку чи студії вплине на ваш саморозвиток і професійне самовизначення?

Форми контролю знань: бесіда, обговорення рефератів, презентація виконаних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Кульбабська О.В. Іларіон Іларіонович Слинько – відомий український учений і педагог // *Ім'я в науці. Професор Іларіон Слинько: Монографічне науково-довідкове видання / упорядники О. В. Кульбабська, Н. О. Шатілова. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. С. 9–51.*
2. Сімович В. Наукова діяльність академіка Смалъ-Стоцького // *Сімович Василь. Праці у двох томах. Том 1: Мовознавство / Упорядкування і передмова Людмили Ткач. Чернівці: Книги. XXI, 2005. С. 407–417.*
3. Список праць професора І.І. Слинька. *Іларіон Іларіонович Слинько – відомий український учений і педагог. // Ім'я в науці. Професор Іларіон Слинько: Монографічне науково-довідкове видання / упорядники О. В. Кульбабська, Н. О. Шатілова. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. С. 52–78.*
4. Ткач Л.О. Передмова // *Сімович Василь. Праці у двох томах. Том 1: Мовознавство / Упорядкування і передмова Людмили Ткач. Чернівці: Книги. XXI, 2005. С. 13–28.*
5. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича – 145: колективна монографія / гол. ред. Р. Петришин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2020. С. 13, 45-51, 63, 67, 167, 171, 338, 341, 343.

Додаткова

Колесніков О. Є., Логінова К. О. Аналіз стану науково-методичної роботи кафедри за публікаціями в Інтернеті у вільному доступі // *Шляхи реалізації кредитно-модульної системи організації навчального процесу і тестових форм контролю знань студентів : Матеріали наук.-метод. семінару / за ред. Гогунського В. Д. Вип. 10 : Наукові дослідження – основа навчального процесу у вищій школі.* Одеса : Наука і техніка, 2015. С. 39-45.

Інформаційні ресурси

1. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BD%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%96_%D0%AE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D0%A4%D0%B5%D0%B4%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87%D0%B0 (дата звернення: 08.08.2023)
2. Філологічний факультет. URL: <https://drive.google.com/file/d/1e96x2APgzjJi-XxMk2oo4ECMXIYwNRwB/view> (дата звернення: 08.08.2023)
3. Наукові гуртки, наукове товариство. URL: http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=9378 (дата звернення: 08.08.2023)
4. Кафедра історії та культури української мови. URL: http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=763 <http://philology.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/03/ikum.pdf> (дата звернення: 08.08.2023)
5. Кафедра сучасної української мови. URL: http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=196 URL: http://philology.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/02/Profili_SUM.pdf (дата звернення: 08.08.2023)
6. Кафедра української літератури. URL: http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=626 <http://philology.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/03/ikum.pdf>
7. URL: <https://litprostir.cv.ua/> (дата звернення: 08.08.2023)

Семінарське заняття №5

Тема. Студент ЧНУ як об'єкт і суб'єкт навчання. Права та обов'язки студента закладу вищої освіти.

Мета: проаналізувати основні засади й принципи організації освітньої діяльності ЧНУ, а також нормативно-правові документи, які її регулюють; схарактеризувати всі категорії здобувачів вищої освіти в Україні; опрацювати перелік прав та обов'язків студента ЧНУ; визначити засади формування професійної свідомості майбутнього фахівця в ЧНУ.

План

1. Основні засади й принципи організації освітньої діяльності ЧНУ.
2. Навчальний план підготовки бакалавра: структура й перелік дисциплін.
3. Система оцінювання навчальних досягнень та організація навчання студента на бакалавраті.
4. Контроль успішності бакалавра та його освітньо-кваліфікаційна характеристика.
5. Засади ефективного розвитку особистості майбутнього вчителя, філолога.
6. Професіограма як орієнтир для визначення придатності студента до майбутньої професійної діяльності.

Ключові слова / основні поняття: студент, ЧНУ, освітня діяльність університету, права та обов'язки студента, навчальний план підготовки бакалавра, професіограма.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Назвіть основні засади й принципи організації освітньої діяльності ЧНУ. На основі яких законів та нормативно-правових актів розроблене *Положення про організацію освітнього процесу* в нашому університеті?
2. Наведіть перелік основних рис організації освітньої діяльності університету.
3. Перерахуйте всіх учасників освітнього процесу, дайте коротку характеристику всіх категорій здобувачів вищої освіти.
4. Укажіть права студента ЧНУ. Доповніть перелік на свій розсуд.
5. Назвіть обов'язки студента ЧНУ. Доповніть перелік на свій розсуд.
6. Поясніть, що таке професіограма. Чи існують методики визначення придатності студента до майбутньої професійної діяльності?
7. Запропонуйте власне бачення шляхів розвитку особистості майбутнього вчителя, філолога.

Форми контролю знань: бесіда, диспут, обговорення повідомлень, презентацій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ільченко А. М., Шейко С. В. Вища освіта і Болонський процес : навчально-методичний посібник. Полтава : РВВ ПДАА, 2014. С. 8-30, 32-46, 76-81.
2. Нормативний інструментарій забезпечення якості освітньої діяльності в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича : зб.нормативних документів / упоряд. : Р. І. Петришин, В. О. Балух,

М. Г. Іванчук, Я. Д. Гарабазів та ін. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. С. 99-151.

Додаткова

1. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» від 5 жовтня 2000 року №2017-III.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання стипендіального забезпечення» від 12 липня 2004 року №882.

Інформаційні ресурси

1. Додаток до «Положення про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» у частині проведення поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів фахової передвищої та вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання. URL: <http://philology.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/Додаток-до-Положення-про-організацію-освітнього-процесу-в-ЧНУ.pdf> (дата звернення: 08.08.2023)
2. Збірник нормативних документів ЧНУ. URL: <https://drive.google.com/file/d/1kHg1Wh84yGmLqTIYdQO0e7m38qCrSmcR/view> (дата звернення: 08.08.2023)

Семінарське заняття №6

Тема. Робота з інтернет-ресурсами під час навчання.

Мета: ознайомити із сайтом ЧНУ, сайтом філологічного факультету та сайтами кафедр; з'ясувати специфіку застосування новітніх освітніх інтернет-технологій під час навчання в ЧНУ, зокрема платформи Moodle, її можливостей та практичного використання під час онлайн-занять та в режимі змішаного навчання; підготувати першокурсників до пошуку інформації в інтернеті для самостійної підготовки, що допоможе удосконалити їхню освітню траєкторію, підвищуватиме мотивацію до навчання та формуватиме власне бачення професійних завдань майбутніх педагогів.

План

1. Інтернет як довідково-інформаційна система: можливості використання, переваги й недоліки.
2. Сайти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: структура, наповнюваність.
3. Детальний опис та алгоритм роботи в системі Moodle.
4. Сучасні інтернет-ресурси – необхідний компонент роботи вчителя: практичний аспект.

Ключові слова / основні поняття: інтернет-ресурси, платформа Moodle, сайт ЧНУ, інтернет-технології, мережа Інтернет.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Схарактеризуйте мережу Інтернет як важливий інструмент для отримання знань та розвитку професійних навичок. Назвіть її переваги.
2. Назвіть основні сайти, які ви вже використовуєте для навчальної діяльності.
3. Опишіть алгоритм поєднання інноваційних і традиційних технологій для успішного навчання.
4. Обґрунтуйте доцільність та ефективність використання платформи Moodle під час навчання.
5. Оцініть можливість використання інформації із сайтів ЧНУ для підвищення ефективності навчання.

Форми контролю знань: бесіда, презентації, повідомлення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Близнюк Т. Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. С. 51-61.
2. Гуревич Р. С. Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів засобами мультимедійних технологій // *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. 2007. С. 38-41.
3. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : Педагогічна думка, 2016. С. 151-163.
4. Овчарук О. В. Особливості запровадження компетентнісного підходу: досвід країни та країн Європи. *Інформаційні технології в освіті*. 2009. Вип. 4. С. 218-226.

Додаткова

1. Биков В. Ю. Технологія створення дистанційного курсу : навч. посібн. / за ред. В. Ю. Бикова, В. М. Кухаренка. Київ: Міленіум, 2008. 324 с.
2. Морзе Н., Василенко С., Гладун М. Шляхи підвищення мотивації викладачів університетів до розвитку їх цифрової компетентності. *Open educational e-environment of modern University*. 2018. №5. URL: <http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/164#.XIEXqSgzblV>
3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.03.2018 №283 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи».

Інформаційні ресурси

1. Збірник нормативних документів ЧНУ. URL: <https://drive.google.com/file/d/1kHg1Wh84yGmLqTIYdQOOe7m38qCrSmcR/view> (дата звернення: 28.08.2023)
2. Концепція нової української школи : схвалена рішенням колегії Міністерства освіти і науки України від 27.10.2016. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html/> (дата звернення: 09.08.2023)

Семінарське заняття №7

Тема. Відомі педагоги-філологи – випускники ЧНУ. Реалізація нових державних освітніх стандартів в умовах реформи „Нова українська школа”.

Мета: зустріч з учителями української мови і літератури, випускниками ЧНУ, стейкхолдерами; обговорення особливостей роботи ЗЗСО в умовах реформи «Нова українська школа» і засад формування успішної професійної траєкторії майбутніх учителів, перспектив подальшого працевлаштування студентів.

План

1. Зустріч офлайн/онлайн з учителями української мови і літератури, випускниками ЧНУ, стейкхолдерами ОПП «Українська мова та література», спец.014 «Середня освіта», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти.
2. Усні повідомлення про відомих учителів української мови і літератури, випускників ЧНУ.
3. Талановитий учитель – ключ до успіху шкільної реформи.

Ключові слова / основні поняття: реформа „Нова українська школа”, стейкхолдер, педагог-філолог, учитель української мови і літератури, професійна траєкторія.

Питання для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Завдяки яким змінам нова концепція середньої освіти здатна забезпечити універсальний та рівний доступ до якісної освіти?
2. Назвіть переваги та недоліки НУШ з позиції колишнього учня і майбутнього вчителя.
3. Якими якостями має володіти вчитель в умовах шкільної реформи?

Форми контролю знань: бесіда, дискусія, обговорення рефератів, презентація виконаних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Богдан Мельничук: бібліографічний покажчик / Автори-упорядники Ярослава Мельничук, Олександра Гаврилук. Чернівці : Букрек, 2020. 264 с.
2. Ільченко А. М., Шейко С. В. Вища освіта і Болонський процес : навчально-методичний посібник. Полтава : РВВ ПДАА, 2014. С. 117-168, 192-219.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : монографія / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ : К.І.С., 2004. 112 с.
4. Кульбабська О.В. Ніна Гуйванюк: горизонталі-вертикалі життя // *Oculus vitae sapientia: Біобібліографія до 60-річчя професора Ніни Гуйванюк* / Упорядники: О. В. Кульбабська, Ю. М. Пацаранюк; автор вступ. статті О. В. Кульбабська. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. С.5–23
5. Мельничук Б., Ковалець Л. Професор Василь Лесин: Наука доброчинності: спогади, присвяти, бібліографія / уклад. Б. Мельничук, Л. Ковалець. Київ: Академвидав, 2014. 320 с.
6. Мельничук Б., Мельничук Я. Невсипуща трудівниця українського літературознавства // Лідія Ковалець: бібліографічний покажчик. Чернівці, 2020. С. 5-12.
7. Надія Бабич : бібліографічний покажчик / Чернівец. нац. ун-т ім.Ю.Федьковича, Наук. б-ка ; упоряд. Н. М. Загородна ; наук. ред. О. О. Жук. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. 120 с.
8. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : монографія. Суми : ВВП «Мрія -1» ТОВ, 2005. 404 с.
9. Homo doctus in se semper divitias habet. Освічена людина завжди багата душею. Список наукових праць доктора філологічних наук, професора, завідувача кафедри сучасної української мови ЧНУ ім. Ю.Федьковича Ніни Гуйванюк // *Oculus vitae sapientia: Біобібліографія до 60-річчя професора Ніни Гуйванюк* / Упорядники: О. В. Кульбабська, Ю. М. Пацаранюк; автор вступ. статті О. В. Кульбабська. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. С.51–84.
10. ЧНУ. Професор Кульбабська О. В. – персональний сайт. URL: <https://kulbabska.com/>

Додаткова

1. Івасюта М. Лінгводидактичні потенції поетичних творів Богдана Мельничука для курсу «Цікаве мовознавство» // *Українська філологія у ХХІ столітті: колективна монографія на пошану*

професора Богдана Мельничука. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2023. С. 170-180.

2. Пентилюк М. І. Сучасний урок української мови. Харків : Основа, 2007. 176 с.

Інформаційні ресурси

1. Відомі випускники філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F:%D0%92%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8_%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%83%D0%BB%URL:%D1%8C%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%83_%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%83?fbclid=IwAR2Hn-CZjLuFC3sFDdfc9S9xN0YnKUn3_vBnJD5CldH6z43ZvvAUTPmi2zE (дата звернення: 08.08.2023)
2. Відомі випускники: URL: http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=6365 (дата звернення: 08.09.2023)
3. Нова українська школа. Дорожня карта реформи базової та профільної школи / за заг.ред. Л. М. Гриневич Київ : ТО «АКМЕ ГРУП», 2021. URL: http://reosvita.org/wp-content/uploads/2021/10/re-osvita_karta_press-new2.pdf. (дата звернення: 29.08.2023)
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / за заг.ред. М. Грищенко; М-во освіти і науки України. Київ, 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>. (дата звернення: 08.08.2023)

ТЕСТИ

З-поміж запропонованих відповідей оберіть правильну.

1. Місія університету – це:

- а) успіх, конкурентноспроможність, збалансованість;
- б) інновативність, збалансованість, успіх;
- в) демократичність, збалансованість, успіх;
- г) толерантність, успіх, інновативність.

2. Який із варіантів є помилковим? Принципи розвитку університету:

- а) відповідність світовим і вітчизняним стандартам якості освіти;
- б) студентоцентризм;
- в) партнерство;
- г) дегуманізація освіти.

3. Конкретизує види навчальних занять, їх обсяг, форми контролю за семестрами:

- а) програма видів практик,
- б) навчально-методична документація,
- в) робочий навчальний план,
- г) програми навчальних дисциплін.

4. Навчання в університеті здійснюється за такими формами:

- а) очна, заочна, дуальна;
- б) очна, денна, дуальна;
- в) вечірня, заочна, дуальна;
- г) очна, дистанційна, заочна.

5. Основні види навчальних занять в університеті:

- а) практичне, лабораторне, семінарське, індивідуальне заняття;
- б) лекція, консультація, семінарське, індивідуальне заняття;
- в) лекція, консультація, практичне, лабораторне, семінарське, індивідуальне заняття;
- г) консультація, практичне, лабораторне, семінарське, індивідуальне заняття.

6. Проведення під керівництвом викладача експериментів і дослідів передбачає:

- а) семінарське або індивідуальне заняття,
- б) лекція, консультація,
- в) лабораторне заняття,
- г) практичне заняття.

7. Заняття, яке викладач проводить з одним або кількома студентами за окремим графіком, - це:

- а) лекція або семінарське заняття,
- б) консультація,
- в) практичне або лабораторне заняття,
- г) індивідуальне заняття.

8. Засвоєння теоретичного матеріалу передбачає:

- а) семінарське або лабораторне заняття,
- б) лекція,
- в) консультація,
- г) практичне заняття.

9. Дискусію за попередньо визначеними проблемами передбачає:

- а) семінарське заняття,
- б) лекція, консультація,
- в) індивідуальне або лабораторне заняття,
- г) практичне заняття.

10. Вид навчального заняття, на якому студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання – це:

- а) лекція або семінарське заняття,
- б) консультація,
- в) практичне заняття,
- г) індивідуальне або лабораторне заняття.

11. Детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, формування вмінь їх практичного застосування передбачає:

- а) семінарське заняття,
- б) лекція, консультація,
- в) практичне заняття,
- г) індивідуальне або лабораторне заняття.

12. Оцінювання курсової роботи відбувається за:

- а) 60-бальною шкалою,
- б) 100-бальною шкалою,
- в) 5-бальною шкалою,
- г) 40-бальною шкалою.

13. Поточний контроль здійснюється:

- а) у кінці навчального року,
- б) під час практики,
- в) у кінці семестру,
- г) під час семестру.

14. Повторне складання іспитів з кожної дисципліни можливе не більше:

- а) двох разів,
- б) трьох разів,
- в) одного разу,
- г) чотирьох разів.

15. Основні види контролю результатів навчання здобувачів:

- а) усний, поточний, підсумковий;
- б) вхідний, письмовий, підсумковий;
- в) вхідний, поточний, підсумковий;
- г) тестовий, письмовий, підсумковий.

16. Який із варіантів є помилковим? Формою поточного контролю є:

- а) іспит,
- б) фронтальне та індивідуальне опитування,
- в) виконання письмового завдання,
- г) написання есе.

17. Кількість балів під час оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни, що завершується іспитом чи заліком:

- а) 20-30 балів,
- б) 40-50 балів,
- в) 50-60 балів,
- г) 30-40 балів.

18. Кількість підсумкових оцінювань у семестрі має бути не більше:

- а) 4 заліків і 4 іспитів,
- б) 6 заліків і 6 іспитів,
- в) 3 заліків і 3 іспитів,
- г) 7 заліків і 5 іспитів.

19. Академічний рейтинг розраховують за:

- а) тиждень-два,
- б) за семестр, курс,
- в) увесь термін навчання,
- г) за п'ять років.

20. Який із варіантів є помилковим? Студентові може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано здійснити новий вибір у разі:

- а) якщо кількість студентів, які обрали навчальну дисципліну або блок навчальних дисциплін, перевищує максимальну чисельність;
- б) якщо кількість студентів, які обрали навчальну дисципліну або блок навчальних дисциплін, є меншою 10 осіб;

- в) якщо наслідком вибору навчальної дисципліни є перевищення встановленого максимуму кількості семестрових форм контролю;
- г) якщо студент навчається на іншій освітній програмі.

21. Вища освіта – це:

- а) результат навчально-виховного процесу;
- б) освіта дорослої людини;
- в) система знань, умінь і навичок, громадянських, світоглядних і професійних якостей;
- г) рівень освіти, який здобуває людина у закладі вищої освіти внаслідок цілеспрямованого, системного та послідовного засвоєння змісту навчання.

22. Болонський процес – це:

- а) розвиток якості сучасної освіти;
- б) зміна навчальних програм у закладах вищої освіти;
- в) підвищення мобільності студентів закладів вищої освіти;
- г) процес реформування національних систем вищої освіти європейських країн.

23. Офіційний початок Болонського процесу в Україні:

- а) 18 червня 1999 року;
- б) 24 серпня 1991 року;
- в) 19 травня 2005 року;
- г) 19 червня 2002 року.

24. ECTS (Європейська кредитно-трансферна система) – це:

- а) сучасна оцінка роботи викладача закладу вищої освіти;
- б) сучасна модель організації навчального процесу, базована на основі європейської системи трансферу оцінок;
- в) перевірка знань, умінь і навичок студентів сучасних європейських вузів;
- г) модель організації навчання, яка передбачає усі види навчальної діяльності, зокрема самостійну роботу студента, обов'язкову виробничу практику.

25. Яке з наведених завдань не передбачає Європейська кредитно-трансферна система:

- а) оцінити роботу викладача закладу вищої освіти;
- б) підвищити ефективність роботи студента;
- в) забезпечити навчання студента за варіативною частиною освітньо-професійної програми;
- г) адаптувати ідеї Європейської кредитно-трансферної системи до системи вищої освіти України.

26. Кредит у межах Європейської кредитно-трансферної системи – це:

- а) одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти;
- б) сукупність оцінок з окремих дисциплін;
- в) система модулів;
- г) окремий вид роботи.

27. Модуль у межах Європейської кредитно-трансферної системи – це:

- а) окремий вид роботи;
- б) окрема тема дисципліни;
- в) логічно завершена частина освітньо-професійної програми з окремої навчальної дисципліни;
- г) сума балів, отримана внаслідок різних форм контролю.

28. Європейська інтеграція в освіті – це:

- а) дотримання європейських політичних і культурних цінностей;
- б) упровадження європейських норм і стандартів в освіті, науці й техніці;
- в) вагомий стимул для економічної й політичної трансформації;
- г) перехід від закритого тоталітарного до відкритого демократичного суспільства.

29. Рейтинг успішності – це:

- а) сума набраних за семестр балів;
- б) успішність засвоєння окремих кредитних модулів;
- в) оцінка за певні види контролю;
- г) середньоарифметична оцінка засвоєння дисциплін упродовж семестру.

30. Який з освітніх рівнів не входить до вищої освіти:

- а) бакалавр;
- б) магістр;
- в) молодший спеціаліст;
- г) доктор наук;
- д) доктор філософії.

ЛІТЕРАТУРА ДО ДИСЦИПЛІНИ

Основна

1. Близнюк Т. Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. С. 51-61.
2. Бобрик М.І. Болонья, що надихає // *Науковий вісник Національного медичного університету імені О.О. Богомольця*. Київ, 2009. № 2. С. 208–210.
3. Болонський процес у фактах і документах / упорядники: Степко М. Ф., Болубаш Я. Я., Шинкарук В. Д., Грубінко В. В., Бабин І. І. Київ–Тернопіль : вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. 52 с.
4. Болонський процес: документи. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 169 с.
5. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / за ред. В. Г. Кременя. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. 384с.
6. Вормс А.Е. Болонський університет та римське право в Середньовіччі. К.: Либідь, 1985. Т.1. С.450
7. Вступ до спеціальності. Філологія : навч. посіб. / авт.-уклад. І. Красовська, В. Якуба. Київ : Київ.ун-т ім. Б.Грінченка, 2011. 96 с.
8. Гайдукевич Л., Карась М. Ягелонський університет. Історичні традиції – справжнє – майбутнє. Переклад з польської. Краків, 1975. 110 с.
9. Галілейська О.В. Виникнення англійських університетів: передумови та причини // *Наукові записки НаУКМА. Том 20: Спец. випуск у 2 ч. Ч.1*. Київ, 2002. С. 208–212.
10. Горський В., Ткачук М., Лисий І. Релігійно-філософська думка в Києво-Могилянській академії: європейський контекст. К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2002. 257 с.
11. Гуревич Р. С. Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів засобами мультимедійних технологій // *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. 2007. С. 38-41.
12. Дідич І. Становлення вищої освіти в Україні: Острог // *Студентський історико-педагогічний альманах. Випуск 1. Ідеї педагогів минулого в освіті сьогодення: збірн. наук. праць молодих дослідн.* / за ред. О. Є. Антонової, В. В. Павленко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. С. 50–52.
13. Журавський В. С, Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти. Київ : ІВЦ «Видавництво політехніка», 2003. 200с.
14. Загнітко А. П. Історія українського мовознавства в особах : наук.-навч. посіб. Донецьк : ДонНУ, 2006. Ч. 1. 184 с.
15. Збірник нормативних документів з впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу / укладачі: М. В. Клименко, М. А. Рехтета, О. С. Трофімішина. Миколаїв : МДУ, 2006. 99 с.

16. Ільченко А. М., Шейко С. В. Вища освіта і Болонський процес : навчально-методичний посібник. Полтава : РВВ ПДАА, 2014. 316 с.
17. Історія Київського університету / відпов. ред. О.З. Жмудський. Київ, 1959. 628 с.
18. Києво-Могилянська академія в іменах. XVII–XVIII ст. (1500 імен), К.: Вид. дім «КМ Академія», 2001. 736 с.
19. Козак Н. Л., Шоробура І. М. Університетська освіта : навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2011. 180 с.
20. Корсак К.В. Великобританія: система освіти і підготовки наукових кадрів // *Науковий світ*. 1999. №4. С.8–11.
21. Кравець В.П. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва: навч.посібник. Тернопіль, 1996. 436 с.
22. Кузьмінський А. І. Вступ до університетських студій : навчальний посібник для студентів університетів. Черкаси : Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2004. 174 с.
23. Кульбабська О.В. Іларіон Іларіонович Слинько – відомий український учений і педагог // *Ім'я в науці. Професор Іларіон Слинько: Монографічне науково-довідкове видання / упорядники О. В. Кульбабська, Н. О. Шатілова*. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. С. 9–51.
24. Левківська Г. П. Адаптація першокурсників в умовах вищого навчального закладу освіти. Київ : Либідь, 2001. 102 с.
25. Лузан П. Г. Історія педагогіки та освіти в Україні : навч.посіб. / П. Г. Лузан, О. В. Васюк. Київ ДАККіМ, 2010. 295 с.
26. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2010. 200 с.
27. Микитась В. Давньо-українські студенти і професори. К., 1994. 354 с.
28. Мокрицький В. Українська освіта в Ягеллонському університеті (з досвіду кафедри українознавства факультет міжнародних і політичних відносин) // *Українознавство*. 2008. № 2. С. 348–350.
29. Мулявка В. Освіта врятує світ? // *Майбутнє без капіталізму: сучасна криза і альтернативи ринковій економіці* / за заг. ред. О. В. Кравчука. К.: Центр соціальних і трудових досліджень, 2017. С. 72–84.
30. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : Педагогічна думка, 2016. С. 4-192.
31. Нормативний інструментарій забезпечення якості освітньої діяльності в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича : зб. нормативних документів / упоряд. : Р. І. Петришин, В. О. Балух, М. Г. Іванчук, Я. Д. Гарабазів та ін. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. С. 99-151.
32. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003–2004 рр.). Київ ; Тернопіль, 2004. 147с.

- 33.Павленко В.В. Організація навчально-виховного процесу в Острозькій академії (XVI - початок XVII століття) // *Морально-етичні засади формування зростаючої особистості: Монографія* / за ред. проф. М. В. Левківського. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. С. 243–263.
- 34.Павловський К. Трансформації вищої освіти в XXI столітті: польський погляд. Київ : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент – освіти в Україні», 2005. 230 с.
- 35.Пелікан Я. Ідея Університету : пер. з англ. Київ : Дух і літера, 2009. 306 с.
- 36.Поддубей О.А. Історичні етапи розвитку університетської освіти в Італії // *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. №2(13). С. 111–113.
- 37.Поляков м. В. Класичний університет : еволюція, сучасний стан, перспективи. Київ : Генеза, 2004, 416 с.
- 38.Посохов С. І. Образи університетів Російської імперії другої половини XIX-початку XX ст.
- 39.Різун В.В., Тимошик М.С., Конверський А.Є. Нариси історії Київського Національного Університету імені Тараса Шевченка 1834–2004. Київ, 2004. С.7.
- 40.Самардак М.М. Університети як фактор інституювання західноєвропейської науки // *Вісник ЖДУ ім. Івана Франка*. 2003. Вип. 11. С. 3–7.
- 41.Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : монографія. Суми : ВВП «Мрія -1» ТОВ, 2005. 404 с.
- 42.Сімович В. Наукова діяльність академіка Смаль-Стоцького // *Сімович Василь. Праці у двох томах. Том I: Мовознавство / Упорядкування і передмова Людмили Ткач*. Чернівці: Книги. XXI, 2005. С. 407–417.
- 43.Сірополко С. Історія Харківського університету. *Історія освіти в Україні*. К., 2001. Розд. VII: Освіта на Наддніпрянській Україні в XIX ст. С.237–254.
- 44.Список праць професора І.І. Слинька. *Іларіон Іларіонович Слинько – відомий український учений і педагог. // Ім'я в науці. Професор Іларіон Слинько: Монографічне науково-довідкове видання / упорядники О. В. Кульбабська, Н О Шатілова*. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. С. 52–78.
- 45.Степко М. Ф., Клименко Б. В., ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л. Болонський процес і навчання впродовж життя. Харків : НТУ, 2004. 111с.
- 46.Струганець Л. Мовнокомунікативна компетентність учителя-лідера : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.
- 47.Тищенко І. В. Статус та повноваження ректора в організаційно-управлінській структурі докласичного університету // *Педагогіка та психологія*. 2013. Вип. 44. С. 167–175. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znphnpu_ped_2013_44_20

- 48.Ткач Л.О. Передмова // *Сімович Василь. Праці у двох томах. Том 1: Мовознавство / Упорядкування і передмова Людмили Ткач.* Чернівці: Книги. XXI, 2005. С. 13–28.
- 49.Товканець Г. В. Університетська освіта : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2012. 123 с.
- 50.Толок В. Особливості реалізації основних принципів Болонської декларації в Україні. *Освіта і управління.* 2005. №3-4. С. 161-164.
- 51.Трибулькевич К. Г. Розвиток студентського самоврядування у вищих навчальних закладах України (1917–2010рр.) : монографія. Одеса, 2016. 458 с.
- 52.Університетська автономія. Спеціальний випуск : зб наук. статей / упор.: С. Квіт, Г. Касьянов, Т. Ярошенко, К. Сігов, Л. Фінберг; Нац. ун-т «Києво-Могилянська Академія» : Дух і літера, 2009. № 19. 336 с.
- 53.Хижняк З.І., Маньківський В.К. Історія Києво-Могилянської академії. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003. 524 с.
- 54.Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича – 145: колективна монографія / гол.ред. Р. Петришин. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т, 2020. С. 13, 45-51, 63, 67, 167, 171, 338, 341, 343.
- 55.Чуйко Г. П., Чуйко Н. Г. Болонський процес – українською мовою. Херсон : Вид. ХНТУ, 2004. 23 с.

Додаткова

1. Авраменко О. 100 експрес-уроків української : у 2 ч. Київ : Книголав, 2016. 192 с.; 2017, 192 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник. К.: Либідь, 1988. 560 с.
3. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О. Сербенської. Львів : Априорі, 2017. 304 с.
4. Артемова Л.В. Історія педагогіки. Київ: Либідь, 2006. С.87–90.
5. Бажал А. Служитель Вакха, «мученик науки»: середньовічний студент? // *Дзеркало тижня.* 2006. С. 580.
6. Барнич О. В. Спілкуймося правильно! : словник. Чернігів : Десна Поліграф, 2016. 123 с.
7. Бокань В., Польовий Л. Історія культури України. К., 1998. С. 56–61.
8. Вербич С. О. Спілкуймося правильно українською. Київ : Арій, 2018. 79 с.
9. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» від 5 жовтня 2000 року №2017-III.
- 10.Захарченко М.В. Соціологічна думка України: Навчальний посібник. К.: Заповіт, 1996. С.85–90.
- 11.Івасюта М. Лінгводидактичні потенції поетичних творів Богдана Мельничука для курсу «Цікаве мовознавство» // *Українська філологія у ХХІ столітті: колективна монографія на пошану професора Богдана Мельничука.* Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2023. С. 170-180.

12. Корсак К. Європейський простір вищої освіти і Україна у XXI ст. // *Вища школа*. 2005. № 1. С. 47–56.
13. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу: навчальний посібник. К.: Либідь, 2002. С.590
14. Крупчан С., Крупчан Д. Новий довідник: Історія України. 4-е вид., змін. і доп. К.: ТОВ «КАЗКА», 2008. 736 с.
15. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. К.: Знання, 2005. С. 36–40.
16. Морзе Н., Василенко С., Гладун М. Шляхи підвищення мотивації викладачів університетів до розвитку їх цифрової компетентності. *Open educational e-environment of modern University*. 2018. №5. URL: <http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/164#.XIXqSgzblV>
17. Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.03.2018 №283 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи».
18. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» // *Бібліотечна Україна: Довідник*. К.: Абрис, 1996. С.75.
19. Овчарук О. В. Особливості запровадження компетентнісного підходу: досвід країни та країн Європи. *Інформаційні технології в освіті*. 2009. Вип. 4. С. 218-226.
20. Огієнко І. Українська культура: Коротка історія культурного життя українського народу. К., 1992. С. 140–142.
21. Олексюк О. Є. Робота куратора-наставника академічної групи з професійного виховання студентської молоді. Методичні рекомендації. 2-е вид. доп. та перероб. Миколаїв : МДУ імені В. О.Сухомлинського, 2007. 102 с.
22. Портрети українських мовознавців / Ю. В. Шевельов ; Українська Вільна Академія Наук у США, Національний ун-т „Києво-Могилянська академія”. Київ : Видавничий дім „КМ Академія”, 2002. 131 с.
23. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання стипендіального забезпечення» від 12 липня 2004 ро43 №882.
24. Студентський історико-педагогічний альманах. Випуск 2. Історія університетської освіти: виникнення, становлення, розвиток : збірн. наук. праць молодих дослідн. / за ред. О.Є. Антонової, В.В. Павленко. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2013. С. 18–257. URL: <http://osvita.eu/ua/articles/Jagiellonian-university-central-eastern-europe/>
25. Сходінки зростання : практикум до навч. посіб. „Я – студент” / Огнев’юк В. О., Жильцов О. Б., Морзе Н. В. та ін. ; за заг. ред. Огнев’юка В. О. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2015. 68 с.
26. Українська культура: лекції / за ред. Дмитра Антоновича. К.: Либідь, 1993. 390 с.
27. Українська мова (енциклопедія) / редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко та ін. Київ : Українська енциклопедія, 2004. 824 с.

28. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. для студентів вищих пед. закладів освіти. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2009. 168 с.
29. Червінський В., Червінський С. Аура ширості й благородства. Традиції доброчинності Шевченківського університету. К.: Освіта, 2005. №4. С. 12–13.
30. Янковий В. В. Болонський процес: шляхом європейської інтеграції. Дзеркало тижня. 2003. № 40. 18–24 жовтня.
31. Rainie L., Anderson J. "The Future of Jobs and Jobs Training". URL: <http://www.pewinternet.org/2017/05/03/the-future-of-jobs-and-jobs-training>

Інформаційні ресурси

1. Болонський університет – найдревніший університет Європи. URL: <http://osvita-pl.at.ua>
2. Виникнення перших університетів у західній Європі та організація навчання. URL: http://bko.com/book_224_glava_15_4_VINIKHENНЯ_PEP.html
3. Випускники Оксфордського університету. URL: <http://uk.wikipedia.org>
4. Закон України про освіту. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Закон України про охорону здоров'я. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
6. Історія Оксфордського університету. URL: <http://myhelper.com.ua/index.php?newsid=28366>
7. Історія Університету. URL: <http://www.franko.lviv.ua/>
8. Історія: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. URL: <http://www.univ.kiev.ua/ua/geninf/history/>
9. Києво-Могилянська академія (1659-1817). URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
10. Климова К. Я. Мовна норма і культура мовлення студентів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія.* 2011. № 35. С. 231–234. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_pp_2011_35_53
11. Конвенція про права дитини. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_021
12. Концепція нової української школи : схвалена рішенням колегії Міністерства освіти і науки України від 27.10.2016. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczya.html/>
13. Кушнір Л. 350 свічок на торті альма-матер «Україна молода». URL: <http://umoloda.kiev.ua/number/1820/174/64594>

14. Львівський національний університет імені Івана Франка «Львівський національний університет імені Івана Франка». URL: <http://universities.org.ua/lviv/142-lnu>;
15. Наказ МОН Вища освіта в Україні: завдання, перспективи. Проблеми з життя вищої школи /<http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/>
16. Наказ МОН Національний звіт України про впровадження положень Болонського процесу /<http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/>
17. Наказ МОН Постанова про освітньо-кваліфікаційні рівні / <http://www.ztu.edu.ua/ua/departments/nmu/>
18. Національний університет «Києво-Могилянська академія». URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
19. Національний університет «Острозька академія». URL: <http://naub.org.ua>
20. Національний університет «Острозька академія». URL: <http://uk.wikipedia.org>
21. Нормативний інструментарій забезпечення якості освітньої діяльності в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича : зб. нормативних документів : <https://drive.google.com/file/d/1kHg1Wh84yGmLqTIYdQO0e7m38qCrSmcR/view>
22. Нудьга Г.А. Середньовічні університети Європи. URL: http://www.rpd.univ.kiev.ua/downloads/bolonsk/book_nudha.pdf
23. Оксфордський університет - один з найстаріших і найбільших університетів Європи. URL: http://revolution.allbest.ru/pedagogics/00255950_0.html
24. Освіта в Британії. URL: <http://www.osvita.org.ua/abroad/articles/34.html>
25. Офіційний сайт Київського університету. URL: www.univ.kiev.ua
26. Офіційний сайт Празького університету. URL: http://www.czechuniversities.com/catalogue-of-universities/prague-city-university?gad_source=1
27. Павло Зежніч «Львівський національний університет імені Івана Франка». URL: <http://uk.wikipedia.org>;
28. Падуанський університет. URL: <http://uk.wikipedia.org>
29. Паризький університет. URL: <http://uk.wikipedia.org>
30. Про університет. Історична довідка. URL: http://www.univer.kharkov.ua/ua/general/our_university/history
31. Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні у період Українського Відродження (XVI - перша пол. XVIII ст.). URL: http://www.tspu.edu.ua/kurs/2/iplekc/L9/lek9_32.htm
32. Скільки років Оксфордському університету? URL: <http://myhelper.com.ua/index.php?newsid=28775>
33. Соколова А.В. Структура підготовки майбутніх учителів в університетах Англії та Шотландії. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/540>

34. Українська культура в другій половині XVII — XVIII ст.. URL: <http://shpargalka.org.ua/r/2/2138.html>
35. Український правопис (2019) / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019> (дата звернення: 27.10.2020).
36. Університет Париж і Пантеон-Сорбонна. URL: <http://uk.wikipedia.org>
37. Університет Святого Володимира. URL: http://camrador.hall.org.ua/BY_PLACE/02-Verhne_misto/04-Univer.html
38. Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
39. Хижняк З.І. Києво-Могилянська Академія. URL: <http://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/istoriya-akademiji>
40. Холявко О. Києво-Могилянська академія центр політичної думки на Україні. URL: <http://referaty.com.ua/ukr/details/1728/>
41. ЧНУ. Професор Кульбабська О. В. – персональний сайт URL: <https://kulbabska.com/>
42. Я – студент : навч. посіб. / Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О. та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В. О. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2015. 202 с. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3852/1/V_O_%20Ogneviuk%20O_B_%20Zhylytsov_S_O_Karaman_KUBG.pdf (дата звернення: 13.10.2020).
43. Ягеллонський Університет – один з найстаріших університетів Центрально-Східної Європи. URL: <http://osvita.eu/ua/articles/Jagiellonian-university-central-eastern-europe/>

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС	5
Дидактична карта навчальної дисципліни.....	5
Теми семінарських занять.....	7
Зміст завдань для самостійної роботи.....	7
Індивідуальні завдання.....	7
Методи навчання.....	7
Система контролю та оцінювання.....	8
Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни.....	8
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС.....	11
Критерії оцінювання рефератів та доповідей.....	11
Критерії оцінювання есе.....	12
Критерії оцінювання презентацій.....	12
Форми і методи контролю роботи студентів та їхніх знань.....	13
Розподіл балів, які отримують студенти.....	14
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	14
<i>Змістовий модуль №1.</i> Історія розвитку університетської освіти.....	14
<i>Змістовий модуль №2.</i> Структура та організація роботи ЧНУ імені Юрія Федьковича.....	14
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	15
МАТЕРІАЛИ ДЛЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ	18
<i>Змістовий модуль №1.</i> Історія розвитку університетської освіти.....	18
Семінарське заняття №1.....	18
Семінарське заняття №2.....	20
Семінарське заняття №3.....	23
<i>Змістовий модуль №2.</i> Структура та організація роботи ЧНУ імені Юрія Федьковича.....	25
Семінарське заняття №4.....	25
Семінарське заняття №5.....	27
Семінарське заняття №6.....	29
Семінарське заняття №7.....	31
ТЕСТИ	34
ЛІТЕРАТУРА ДО ДИСЦИПЛІНИ	39

Навчальне видання

Наталія Колесник

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Навчально-методичні рекомендації

до семінарських занять

Технічне редагування
та дизайн обкладинки

Мельник У.М.

Електронне видання.

Підписано до друку 21.03.2024. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Друк різнографічний.

Умов.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 3. Зам. Н-022.

Видавництво Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича.

58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.

e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 891 від 08.04.2002

